

Toolbox Cirkelregio

Nederland Circulair 2050

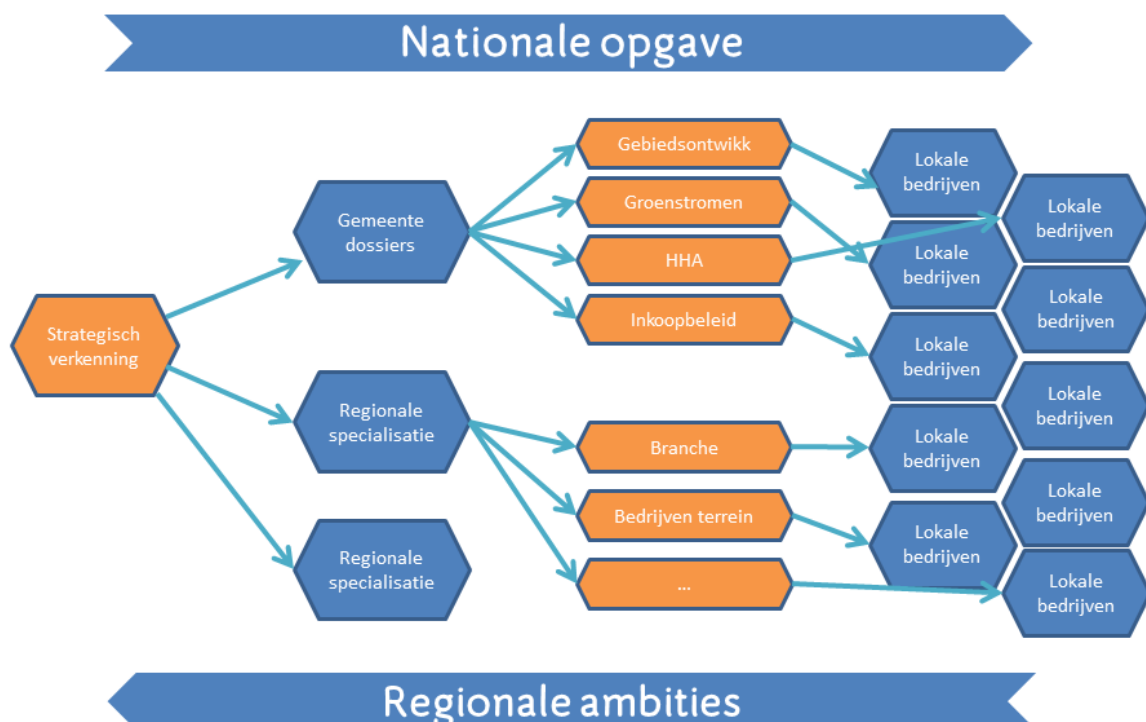
De circulaire economie belooft dat er enorme kansen liggen voor economische groei. Steeds meer voorbeelden tonen realisatie van winst, kostenreductie én vermindering van de ecologische footprint. Redenen om aan de slag te gaan met circulaire economie kunnen dan ook divers van aard zijn. Wat de reden ook is, hoe verzilver je die kansen in de regionale economie?

Het ministerie van I&M onderkent de behoefte en ambities bij gemeenten, provincies en regio's om die regionale, circulaire economie aan te jagen en te ondersteunen. Ze heeft opdracht gegeven tot het ontwerp van instrumentarium en ontwikkeling van een toolbox om deze ambities te ondersteunen en de kennis en ervaringen eenvoudig met elkaar te kunnen uitwisselen.

Bijgesloten tref je een uitgebreide beschrijving van de Toolbox Cirkelregio. Met deze toolbox werken we actief aan een olievlekwerking rond circulaire economie in de regio, met als vertrekpunt de regionale kwaliteiten, economische sterkten en belangrijkste materiaalstromen.

Het doel van deze sessies is dus enerzijds de aandacht te focussen op de concrete context en behoeften van regio en eventuele omgeving. Anderzijds gaan we hiermee concreet op zoek naar circulaire kansen in de regio en bieden we de tools en best practices om deze optimaal te benutten en omzetten naar nieuwe economische activiteit.

Na de voorbereiding met een specifieke data-analyse van de regio, bepalen we in een eerste strategische verkenning met de belangrijkste stakeholders hoe – en met welke spelers – we de circulaire economie in uw regio het beste aanvliegen. Elke gemeente/regio kent weliswaar dezelfde kerntaken, de invulling op regionale context en karakter bepaalt echter het succes.

Globale aanpak met de toolbox

Na een korte introductie van elkaar, van de economische kansen in een circulaire economie en de opzet van de Toolbox, *Ontdekken* we vanuit de data, materiaalstromen en sector informatie die vanuit de landelijke databases in de Toolbox beschikbaar zijn.

Met dit inzicht in regio specifieke stromen, sectoren en sterkten, verkennen we gerelateerde best-practices, voorbeelden, businessmodellen en *Ontwikkelen* we kansen die in deze context van toepassing en kansrijk kunnen zijn.

Met relevante (nieuwe) stakeholders pakken we met deze voorbereiding dóór naar *Ondernemen*. Hoe brengen we deze kansen tot uitvoering, wie kunnen we betrekken vanuit de diverse netwerken en hoe kunnen betrokken stakeholders worden ondersteund?

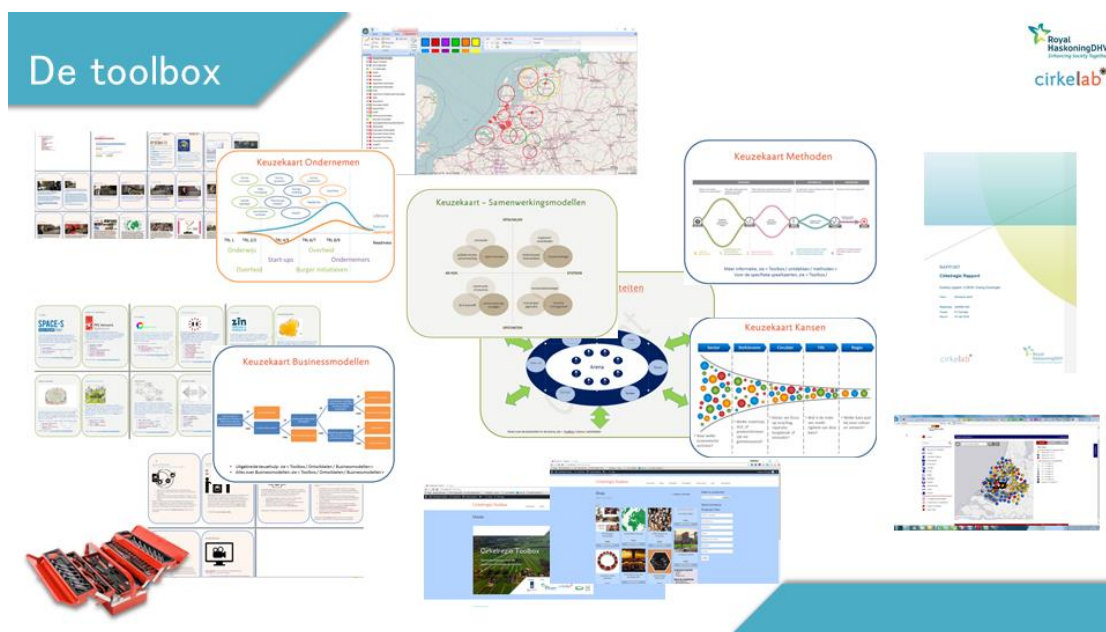
De Cirkelregio toolbox helpt regio's op weg, met:

De tools in de toolbox

Met data-analyse wordt specifiek op de regio, in de vorm van een cirkelrapport, scherp inzicht verkregen in de economische sectoren, materiaalstromen en economische specialisaties van de regio. Hiermee vindt de eerste inkadering plaats om kansrijke initiatieven en specialisaties optimaal te benutten. In een digitaal platform biedt de toolbox vervolgens vele ingangen om verder te focussen, keuzes te maken, informatie, kennis, handreikingen en best practices te vinden en te delen in de richting die op elk moment voor specifieke betrokken van belang zijn:

- 7 Keuzekaarten: Proces, Methoden, Kanskaarten, Businessmodellen, Ondernemen en Samenwerkingsvormen;
- Ca. 400 Kanskaarten: naar sector, stroom, circulaire focus, TRL, inspiratie, kans, financiering, inkoop, etc;
- Procesbegeleiding, handreikingen, formulieren en eventueel spelvormen;
- Netwerkkarten met regionale initiatieven, kennis-, sector en circulaire netwerken.

Toolbox Cirkelregio

Regionale ondersteuning bij transitie naar circulaire economie

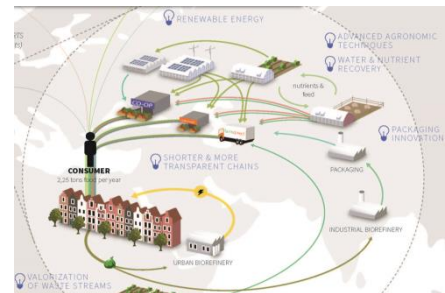
De Rijksoverheid ziet een steeds groter wordende behoefte bij regio's en gemeenten om de transitie naar een circulaire economie concreet in gang te zetten. Daarom is een vijftal projectpartners, onder leiding van Royal HaskoningDHV en Cirkellab, gevraagd om het mogelijk te maken dat voortschrijdende inzichten, kennis en technologische ontwikkelingen tussen gemeenten, regio's en andere partners snel kunnen worden gedeeld. Royal HaskoningDHV en Cirkellab hebben samen met Cirkelstad, Wageningen UR en Metabolic een Toolbox Cirkelregio ontwikkeld waarin regionale analyse, concrete kansen en handelingsperspectief in de circulaire economie bij elkaar worden gebracht.

Tijdens de presentatie van de toolbox *Cirkelregio* op 21 juni 2016 zijn gemeenten uit de G32 als eerste geïnformeerd én uitgenodigd om deze toolbox in de praktijk te gaan testen én benutten: Met inzicht in de stromen, kansen en best-practices die direct meerwaarde bieden in úw gemeente!

Nederland Circulair 2050 - Grondstoffenakkoord

Voortbouwend op adviezen van SER en RLI heeft de Rijksoverheid een ambitieus Rijksbreed programma 'Nederland Circulair 2050' geformuleerd en hebben inmiddels zo'n 300 partijen het bijbehorende grondstoffenakkoord ondertekend. Vanaf april 2017 wordt gewerkt aan specifieke transitieagenda's op 5 prioritaire thema's.

De toolbox *Cirkelregio* biedt de regionale ondersteuning vanuit dit programma. In nauwe samenwerking met enkel koplopersregio's, is begin 2017 het prototype getest. De toolbox is dan naar verwachting medio 2017 beschikbaar voor gemeenten, regio's en provincies om – onder begeleiding van de ontwikkelaars – de vruchten te plukken van deze eerste, gezamenlijke kennis- en informatiebasis: De cijfers én de tools om met lokale partners de regionale kansen te ontdekken, te ontwikkelen en te concretiseren in circulair ondernemerschap.

Samen sterker

Door op deze wijze circulair *ondernemen* in de praktijk te gaan brengen, bouwen we vanuit de regio aan een circulaire economie. De toolbox biedt hét platform om voortschrijdende inzichten, kennis en technologische ontwikkelingen snel tussen gemeenten, regio's en andere partners te delen. Innovaties of startups uit de éne regio zijn dan razendsnel beschikbaar als best practice in een andere – waarbij de materiaal-, sector- en netwerkanalyses behulpzaam zijn om snel de toepasbaarheid in een ándere regio te beoordelen!

Aan de slag?

Wil uw gemeente met deze toolbox aan de slag? **De ontwikkelaars werken met twee testgemeenten aan de laatste test en doorontwikkeling op praktijkcasussen begin 2017. Daarna worden alle gemeenten uitgenodigd om onder begeleiding met de Toolbox aan de slag te gaan!** Neem dan – hieronder – contact met ons op!

Cirkelregio Rommelerwaard gaat voor gras!

In de regio Rommelerwaard werken 6 gemeenten bestuurlijk samen op onder andere verkeer, vervoer en regionale economie. In de diverse coalitie-akkoorden hebben ze ambities geformuleerd om zowel de duurzame als economische kansen van een circulaire economie te gaan versterken. Ze besluiten om een gezamenlijke visie en profiel te formuleren dat de regio enthousiasmeert, de lokale bedrijven ondersteund met een krachtige, gezamenlijke uitstraling naar buiten en bovendien nieuwe bedrijvigheid aantrekt die aanvullend is aan de huidige regionale agglomeratiekracht.

De belangrijkste regionale contactpersonen vanuit gemeenten, onderwijsinstellingen, bedrijvenvereniging en boeren verzamelen zich in de Circulaire Arena rond het 'Speelveld'. Na enkele inleidende inspirerende presentaties over de achtergrond en kansen in een circulaire economie, buigen ze zich gezamenlijk over de digitale plattegronden van de regio, die ze allemaal zo goed kennen. Toch worden ze verrast door de volumes van de verschillende materiaalstromen, aanwezige biomassa en de relatieve omvang van de lokale industrie ten opzichte van landelijke gemiddelden.

Het grasland, waar iedereen zo graag in het weekend een rondje fiets, wandelt of gaat varen, blijkt een bovengemiddelde bron van biomassa, waarvan jaarlijks vele honderden tonnen worden verscheept voor bijstook in de kolencentrale 50 km verderop. Daar moet toch méer mee kunnen!

Wanneer ze zich vervolgens laten inspireren door de digitale kanskaarten, licht één voorbeeld bijzonder op: rond Amersfoort blijkt een papierfabriek in bermgras een nieuwe grondstof te hebben gevonden om papier te maken. Nu kent de Rommelerwaard geen papierfabrieken, maar in het speelveld was ook de lokale verpakkingsfabrikant opgevallen, die graag met nieuwe materialen zou experimenteren om zijn kunststof-footprint te verlagen – Hij blijkt zeer geïnteresseerd te zijn om papieren of kartonnen verpakkingen te gaan ontwikkelen van al dat overvloedige gras!

Gezamenlijk verdiept de arena zich in de businessmodellen die via de verschillende kanskaarten worden aangeboden en inventariseren ze de mogelijke toegevoegde waarde, risico's en drempels die een dergelijk project zou kunnen tegenkomen:

- Wat zijn de afspraken met de afvalverwerker en kolencentrale?
- Hoe zijn de regels rondom het afvoeren dan wel hergebruiken van GFT-afval in deze?
- Welke chemische processen rond de grasverwerking vallen straks onder welke milieuwetgeving?
- Waar vinden we risico-dragend kapitaal om de te bouwen fabriek te financieren?
- En welke ondernemer gaat deze onderneming trekken? De verpakkingsfabrikant maakt er graag verpakkingen van, maar kan de chemische processen er in zijn bedrijf niet bij hebben.
-

Via de netwerk-plattegrond van het Speelveld komen ze snel in contact met de juiste mensen:

- Een contactpersoon van de regionale Economic Board denk mee over subsidiemogelijkheden
- De lokale regiospinner van Urgenda kent enkele jonge ondernemers met chemische achtergrond
- De regionale vertegenwoordiger van de omgevingsdienst biedt ondersteuning op de milieuvergunningen
- Een startup-accelerator uit de dichtsbijzijnde grote stad ziet mogelijkheden om investeerders te interesseren
- En de lokale agrarische ROC brengt het onderwerp als praktijkcollege onder in een van haar opleidingen
-

Wanneer enkele maanden later de eerste proefprocessen in de verwerking van het gras tot verpakkingen succesvol blijken te zijn, wordt in de Arena een inspirerende samenvatting van dit project uitgewerkt. Een nieuwe kanskaart wordt toegevoegd in het Digitale Speelveld. Dit kan andere regio's inspireren, maar helpt natuurlijk ook in de profilering en beeldvorming van de Rommelerwaard: laat je inspirerend door ons voorbeeld, maar vestig je vooral in de Rommelerwaard als koploper in de hoogwaardige verwerking van grasproducten – of kom profiteren van onze kennis en ervaring: we participeren graag in de opstart van de hier ontwikkelde technologie in andere regio's!

Jan Bart Jutte

Strategic Consultant

Smart Urban Environment

T +31 88 348 3376 | **M** +31 6 2156 5011 | **E** jan.bart.jutte@rhdhv.com | **W** www.royalhaskoningdhv.com
HaskoningDHV Nederland B.V., a company of Royal HaskoningDHV | KvK 56515154

Postbus 1132, 3800 BC Amersfoort, Laan 1914 no 35, 3818 EX Amersfoort, Nederland

Jan-Willem Kanters

Directeur

 06-55706667
 jan-willem@cirkellab.nl
 www.cirkellab.nl
 [Nieuwstraat 12-24, Dordrecht](#)

cirkelab*

 [Cirkellab op Youtube](#)
 [Cirkellab op Twitter](#)
 [Cirkellab op LinkedIn](#)
 [Cirkellab op Facebook](#)

Cirkellab stimuleert, creëert en verbindt in de transitie naar een circulaire economie in de Drechtsteden. Daarvoor onderzoeken, adviseren, begeleiden en initiëren we business-cases rond grondstoffen-efficiency en -hergebruik, duurzame energie én duurzame inzet van mensen.